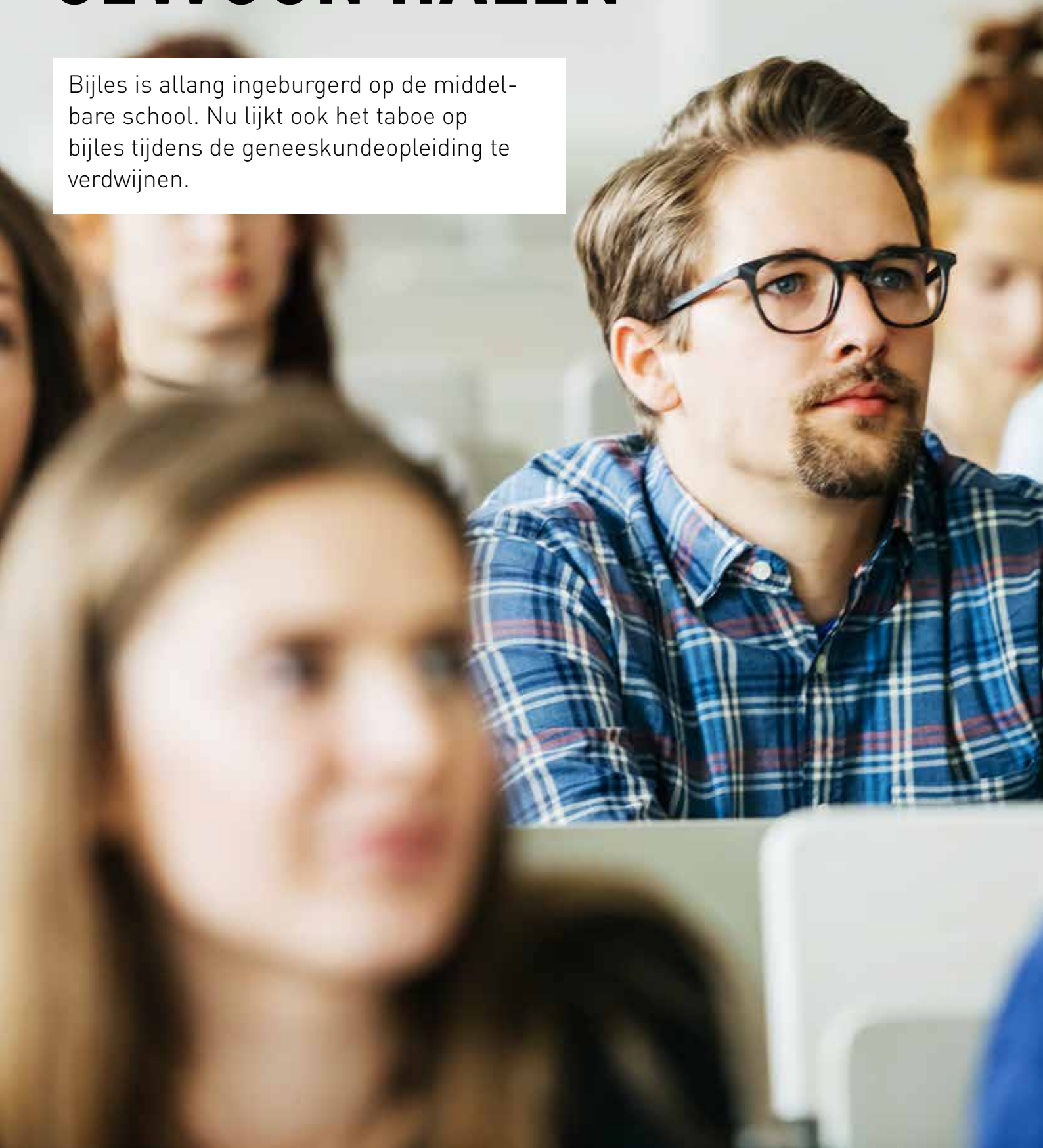

'IK MÓÉT DIT TENTAMEN GEWOON HALEN'

Bijles is allang ingeburgerd op de middelbare school. Nu lijkt ook het taboe op bijles tijdens de geneeskundeopleiding te verdwijnen.

Het is een warme dag aan het begin van de tentamenweken van de geneeskunde-faculteit van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Rond 18.00 uur druppelen dertien geneeskundestudenten een benauwd lokaal binnen. Zij betaalden 89,95 euro om zich in drie avonden door Capita Selecta te laten bijspijkeren voor hun hertentamen neurologie en oogheelkunde. De lessen worden gegeven door Sarah, een coassistent die onlangs het coschap neurologie deed en een paar jaar geleden zélf het vak met goed resultaat afsloot. De tentamentraining voor dit en andere vakken heeft ze al vaker aangeboden.

Lastige vakken

Niet eerder had ze zó'n grote groep, vertelt Sarah. De studenten, tien vrouwen en drie mannen, komen zelf met verklaringen. Esther*: 'We zitten vlak voor de afronding van onze bachelor. Je móét alle vakken halen – alleen in augustus kun je nog maximaal één vak herkansen. En als je het niet haalt, moet je een heel jaar extra ingeschreven staan om één vak over te kunnen doen. Dat is echt zonde van weet-ik-hoeveel-euro collegegeld.'

Ook Laura* vreest een jaar studievertraging. Ze kiest voor de tentamentraining omdat ze in de aankomende dagen ook nog vier intensieve praktijktentamens moet doen. Laura: 'Ik vind neurologie en oogheelkunde lastige vakken en omdat ik het deze weken zo druk heb, leek het me handig deze training te doen.'

In rap tempo behandelt Sarah onder meer de anatomie van de hersenen, veelvoorkomende aandoeningen zoals CVA, TIA en aneurysma en het verschil tussen CT-scans en MRI. Ze stelt de studenten tussendoor vragen, waar in het begin wat

terughoudend op wordt gereageerd. Bij sommige onderwerpen drukt ze de studenten op het hart dat het zéker deel uit zal maken van het tentamen, zoals de foramina. In de loop van de les maken de studenten driftiger aantekeningen en stellen meer vragen over de lesstof. Zo vraagt Esther zich af of er überhaupt nog behandelmogelijkheden zijn als iemand de SEH binnenkomt 'met de lijfste hoofdpijn ooit' en vraagt Bashira* wanneer je vooral níét moet gaan trombolysen na een herseninfarct.

'IK VIND HET TOCH EEN BEETJE GÊNANT OM TOE TE GEVEN'

Shoppen

Een groot deel van de groep heeft eerder tentamentraining gevolgd. Er wordt, zo geven de studenten aan, 'geshopt' bij verschillende aanbieders, zoals Capita Selecta, Athena Studies en Tentamentrainingen.nl. Het is vaak even zoeken waar een specifiek blok of vak wordt gegeven. Het aanbod is per faculteit en per aanbieder verschillend. Zo kunnen geneeskundestudenten van de Universiteit van Amsterdam in twintig vakken tentamentraining doen bij Tentamentrainingen.nl en studenten in Maastricht in veertien vakken bij Athena Studies, terwijl de studenten in Groningen genoeg moeten nemen met slechts twee trainingsmo-

gelijkheden. Ook in Nijmegen en Utrecht wordt maar een handvol trainingen aangeboden.

Het aanbieden van tentamentrainingen is lastiger dan bijlessen voor middelbare schoolvakken, zo omschrijft Folia, het medium van de Universiteit van Amsterdam, in 2017 in een uitgebreid artikel over de markt van bijlessen aan studenten. Waar honderdduizenden scholieren bijles voor hooguit 45 eindexamenvakken afnemen, is de inhoud van tentamens per opleiding en per faculteit verschillend. De bedrijven die tentamentrainingen bieden hebben dan ook altijd vacatures openstaan voor ouderejaarsstudenten of recentelijk afgestudeerden. Meestal wordt gevraagd naar studenten die zelf minimaal een 8 haalden voor het betreffende vak. Als docent krijgen ze tussen de 15 en 23 euro per uur en een bonus als de groep goed scoort.

Gênant

De kosten van tentamentrainingen lopen uiteen van ongeveer 60 euro tot 199 euro, waarbij de meeste cursussen rond de 100 euro kosten. Een flink bedrag voor de studenten die niet of nauwelijks studiefinanciering ontvangen, maar de meeste aanwezigen lijken daar wat lachend onder. Het zijn dan ook vaak de ouders die direct of indirect betalen voor de tentamentraining. Sommigen krijgen een studietoelage van hun ouders, die ze naar eigen inzicht kunnen besteden. Jan*: 'Oké, het is veel geld. Maar ik heb het er graag voor over; een jaar extra collegegeld kost veel meer. En het valt ook wel mee als ik hierdoor een jaar eerder kan werken. Ik móét dit tentamen, en daarmee mijn bachelor, gewoon halen.'

Volgens Laura 'heeft iedereen die ze kent' wel eens een tentamentraining gevolgd en zéker

in het derde jaar, met het oog op het halen van de bachelor. Zij vertelt dan ook zonder schaamte aan studiegenoten dat ze zo'n training doet. Toch denkt Jan daar anders over: 'Bijles is meer iets voor de middelbare school. Eigenlijk vind ik dat ik het op eigen kracht zou moeten kunnen. Maar blijkbaar is dat niet zo. Ik vind dat toch een beetje gênant om toe te geven.'

Forse groei

Het taboe op bijlessen op universitair niveau lijkt inderdaad te verdwijnen, bevestigt een woordvoerder van Capita Selecta. In de afgelopen drie jaar groeide het aantal deelnemers met ongeveer 15 procent tot ruim 2600 inschrijvingen in het afgelopen collegejaar. Daar zitten voor een deel 'vaste klanten' bij. 'Maar wij doen dit sinds 1994 en sinds 2013 zien we een forse groei in de concurrentie – ik denk dat daar zéker vijfduizend inschrijvingen waren afgelopen collegejaar –, dus vraag én aanbod zijn zeker gegroeid.' Na de les zeggen de studenten zich léts zekerder te voelen over het aanstaande hertentamen, hoewel ze natuurlijk nog twee lessen te gaan hebben. Daan* zegt vooral wat meer overzicht te hebben over welke stof je moet kennen voor het tentamen. En Esther zegt dat er nu toch weer dingetjes naar boven komen en dat ze zich zekerder voelt over een paar onderwerpen die ze tijdens de colleges niet zo goed begreep. Docent Sarah: 'Mijn ervaring is dat je het pas in de praktijk écht leert. Tijdens mijn coschappen zag ik patiënten van wie ik dacht: aha, dát bedoelden ze tijdens het college. Ik vind het leuk om die praktijkervaring, opgedaan tijdens mijn coschappen, over te dragen aan de geneeskundestudenten.' ●

*De namen van de studenten zijn gefingeerd.